

FilmoTeca

Cine-ull

Octubre / desembre 2007

John Ford

El neorealisme italià

John Ford

Ningú posa en dubte que John Ford és i ha estat un dels directors de cinema més admirats de tots els temps. Per aquesta raó encetem el nou curs amb un cicle retrospectiu dedicat a recuperar en pantalla gran algunes de les obres més emblemàtiques d'una de les figures més importants i influents de la història del cinema. Sis films que són no només un recorregut per les etapes més significatives de la seva ingent filmografia, amb l'excepció de la seva labor durant el període silent, sinó que també representen la síntesi d'un valuós llegat d'un mestre del mitjà cinematogràfic. D'origen irlandès, treballador incansable de la indústria de Hollywood, Ford fou un dels grans cineastes nordamericans que fundaren i forjaren la narrativa clàssica, aquella que François Truffaut va definir, en parlar de l'obra del director, com la "posada en escena invisible". Tanmateix, fou des del classicisme cinematogràfic que el realitzador demostrà la seva capacitat per crear un estil propi i inimitable, d'una gran càrrega poètica, rigor estilístic i domini tècnic, que gairebé sempre posà al servei de la narració d'històries sobre gent senzilla i mundana. Malgrat que va dirigir alguns dels westerns més memorables de la història (*The Searchers* o *The Man Who Shot Liberty Valance*), cal no oblidar que Ford conreà tot tipus de gèneres i personatges (com el realisme social en *The Grapes of Wrath* o *How Green Was My Valley*) i que va convertir el món irlandès en protagonista d'alguns dels seus millors films (*The Informer* o *The Quiet Man*). Així doncs, us presentem sis obres mestres d'un gran narrador d'històries i una oportunitat única de redescobrir perquè John Ford ha estat universalment renombrat com el director de directors.

El neorealisme italià

Després de la Segona Guerra Mundial i de la caiguda del feixisme, la cinematografia italiana va aconseguir situar-se, en molt poc temps, en la primera línia del panorama cinematogràfic internacional. En bona part, fou gràcies a una sèrie de films que van aparèixer durant la segona meitat de la dècada dels anys quaranta que tenien en comú la voluntat de compromís amb el present històric així com la intenció d'implicar el seu discurs sobre la realitat. Com a conseqüència de les circumstàncies de postguerra, la major part d'aquests films es rodaren en escenaris naturals i el seu treball fotogràfic s'assimilà a la rudesia dels documentals. Ràpidament, la crítica italiana va batejar aquest moviment com a Neorealisme. Tanmateix, el neorealisme no va ser un moviment programàtic ni uniforme, ja que s'ha comprovat que hi hagué diversos neorealismes, potser tants com cineastes adscrits en aquesta tendència. En aquest sentit, us oferim un cicle, no exhaustiu però força representatiu, que recull cinc obres clau imprescindibles per entendre el naixement i l'evolució del neorealisme italià, des de la seves obres fundacionals (*Roma, città aperta* de Roberto Rossellini o *Riso amaro* de Giuseppe De Santis) a una de les seves darreres manifestacions (*Umberto D* de Vittorio De Sica), tot fent una ullada a diverses de les seves múltiples variants (com ara l'anomenat neorealisme rosa de Renato Castellani, *Sotto il sole di Roma*) o a les seves figures més representatives (com l'escriptor i guionista Cesare Zavattini, autor del guió de *Bellissima* de Luchino Visconti). Cinc joies del neorealisme que coincidiran expressament en el temps i l'espai amb la presentació de l'exposició *Àngel Jové. Cristòfol-Pavese. 1908-2008* al Centre Social i Cultural Lleida de l'Obra Social "la Caixa" com a contrapunt en paral·lel sobre la Itàlia de postguerra que també envoltà els darrers anys de la vida del poeta italià.

Generalitat de Catalunya
Institut Català de les
Indústries Culturals

Universitat de Lleida

Cercle de Belles Arts
Lleida

FilmoTeca
de Catalunya

Cineclub de la UdL

Obra Social
Fundació "la Caixa"

John Ford

Dilluns, 08/10, 22 h

The Informer / El delator

John Ford, EUA, 1935. 91 min, B/N, VOSE

Al Dublín de 1922, un exmembre de l'IRA delata un amic seu a la policia per cobrar la recompensa i emigrar als Estats Units. Primer Oscar de John Ford a la millor direcció i un dels seus films més personals.

Dilluns, 15/10, 22 h

The Grapes of Wrath / Las uvas de la ira

John Ford, EUA, 1940. 129 min, B/N, VOSE

Durant la depressió econòmica dels anys 30, una família de camperols expulsats de la seva granja empren un viatge migratori. Basada en la novel·la de Steinbeck, l'obra destaca per la fotografia de Gregg Toland i el realisme poètic de Ford.

Dilluns, 22/10, 22 h

How Green Was My Valley / ¡Qué verde era mi valle!

John Ford, EUA, 1941. 118 min, B/N, VOSE

Emotiva i lírica evocació de la vida dels miners del sud del País de Gal·les, a la fi del segle XIX, a partir dels records d'un nen. Obra mestra de John Ford en tots els sentits que va guanyar cinc Oscar.

Dilluns, 29/10, 22 h

The Quiet Man / El hombre tranquilo

John Ford, EUA, 1952. 126 min, C, VOSE

Un exboxejador retorna des dels EUA al seu poble natal d'Irlanda (Innisfree) on s'enamorarà de la germana del seu pitjor enemic. Una eufòrica comèdia que reflexiona magistralment sobre l'ésser humà i les seves arrels.

Dilluns, 05/11, 22 h

The Searchers / Centauros del desierto

John Ford, EUA, 1956. 119 min, C, VOSE

Un antic soldat sudista emprèn la recerca de la seva neboda, raptada pels indis. Un clàssic indiscutible de la història del cinema i per a molts, el millor western de John Ford. Una lliçó de narració cinematogràfica i sublim lirisme.

Dilluns, 12/11, 22 h

The Man Who Shot Liberty Valance / El hombre que mató a Liberty Valance

John Ford, EUA, 1962. 122 min, B/N, VOSE

Un senador i la seva esposa retornen a un petit poble de l'Oest per assistir al funeral d'un vell amic. Imprescindible western de Ford sobre la fi de la civilització de l'antic Oest.

El neorealisme italià

Dilluns, 19/11, 22 h

Roma, città aperta / Roma, ciudad abierta

Roberto Rosellini, Itàlia, 1945. 100 min, B/N, VOSE

L'hivern de 1944, Roma es declara ciutat oberta. Un comunista líder de la Resistència, perseguit per la Gestapo, es refugia a casa d'un camarada. L'obra fundacional del neorealisme italià.

Dilluns, 26/11, 22 h

Riso amaro / Arroz amargo

Giusseppe De Santis, Itàlia, 1948. 101 min, B/N, VOSE

Un lladre i la seva còmplice troben refugi entre els plantadors d'arròs del Po. Extraordinària combinació de melodrama passional, intriga, erotisme i retrat social. El debut cinematogràfic de Silvana Mangano.

Dilluns, 03/12, 22 h

Sotto il sole di Roma / Bajo el sol de Roma

Renato Castellani, Itàlia, 1948. 104 min, B/N, VOSE

Ciro és un barrut que, durant la guerra, passa el temps vagabundejant amb la seva banda. Comèdia rodada amb actors no professionals i primera part de l'anomenada trilogia de la gent pobra, completada amb *È primavera* i *Due soldi di speranza*.

Dilluns, 10/12, 22 h

Bellissima / Bellísima

Luchino Visconti, Itàlia, 1951. 114 min, B/N, VOSE

Una mare vol introduir tant sí com no la seva filla en el món del cinema presentant-la en unes proves de selecció convocades a Cinecittà. Escrit per Cesare Zavattini, el film planteja una interessant metàfora sobre la utopia del cinema neorealista.

Dilluns, 17/12, 22 h

Umberto D

Vittorio De Sica, Itàlia, 1951. 90 min, B/N, VOSE

Umberto D és un home jubilat que lluita per conservar al seu costat el seu únic amic, un gos. L'obra del director de *Sciucchià* (1946) i *Ladri di biciclette* (1948) que posa fi al neorealisme i obre les portes al nou cinema italià.

VO. Versió original. VC. Versió catalana. VE. Versió castellana. VOSC. Versió original amb subtítols en català. VOSE. Versió original amb subtítols en castellà. VOS. Versió original amb subtítols en un altre idioma. VOTS. Versió original amb traducció simultània. SD. Sense diàleg. B/N. Blanc i negre. C. Color.

Totes les sessions tindran lloc al Centre Social i Cultural Lleida de l'Obra Social "la Caixa" (Blondel, 3), a les 22 hores (tel. 973 27 07 88)

Filmoteca/Cine-ull es reserva el dret de modificar aquest programa per raons de força major.

<http://cultura.gencat.net/filmo>

Venda d'entrades les 24 hores a les oficines amb ServiCaixa i una hora abans de cada projecció al mateix Centre Social i Cultural. Preus: 3 euros per sessió. Carnet jove o d'estudiant de la UdL, aturats i jubilats: 2 euros per sessió.